

Let op: gesproken tekst geldt

Nieuwjaarstoespraak Hans Oosters Commissaris van de Koning in de provincie Utrecht, Utrecht, 6 januari 2021

Dames en heren,

Op een van de laatste herfstige dagen van het afgelopen jaar wandelde ik met BOA Lex door de Kaapse Bossen bij Doorn.

Zo vroeg in de ochtend was het nog stil bij de Helenaheuvel.

Een enkele jogger, een hond die werd uitgelaten.

Als het donker wordt, zie je wel gekkere dingen, vertelde de jonge toezichthouder.

We keken terug op het jaar dat bijna voorbij was.

Lex was vol begrip voor mensen die in deze tijd van beperkingen het bos als een uitlaatklep zien.

In de natuur kun je nadenken, de natuur geeft je rust en vrijheid.

Aan hem de schone taak om bezoekers zich een beetje aan de regels te laten houden.

Zijn liefde voor het bos zet hij daarbij overtuigend in.

Zijn werk is belangrijker dan ooit!

Niemand kon voorzien dat 2020 als rampjaar de geschiedenis zou ingaan.

Om alle negatieve gevolgen om te buigen, hebben we nu een echt wonderjaar nodig!

Een jaar zoals 1666, toen een jonge Isaac Newton die ene appel van de boom zag vallen en zo zijn wet van de zwaartekracht kon formuleren.

Een mijlpaal in de geschiedenis van de wetenschap.

Bijzonder detail: hij had er de tijd voor, want zijn universiteit, Cambridge, was gesloten vanwege een uitbraak van de pest.

Een lockdown, toen al.

En, hij heeft gewerkt.

Wat mij betreft wordt 2021 het jaar van de veerkracht!

Het jaar dat achter ons ligt, is zwaar geweest.

Het leed en het verlies, persoonlijk en zakelijk, is nog lang niet verwerkt.

Het jaar dat voor ons ligt, staat strak van gespannen verwachtingen.

Kunnen wij met elkaar deze verwachtingen waarmaken voor onze Utrechtse inwoners en ondernemers?

Tijdens 12 bijzondere ontmoetingen in het afgelopen jaar kwam ik onverwacht veel veerkracht, veelzijdigheid en voortvarendheid tegen.

Een bemoedigende Utrechtse opmaat voor 2021.

Wanneer de horeca dicht is, lijdt de hele keten mee.

Drankengroothandel Scheerder zag de omzet gedurende de eerste golf verschrompelen.

Het magazijn in Amersfoort stond boordevol met niet af te leveren dranken.

Café-eigenaren konden de huur niet meer opbrengen en hadden moeite hun rekeningen te voldoen.

Allemaal een beetje inschikken in de keten helpt, vertelde de directeur.

Gelukkig ging het in de zomermaanden weer even als vanouds en veerde de omzet terug.

Dat is de belofte voor de toekomst zonder beperkingen!

Let op: gesproken tekst geldt

Onze provincie kent een rijke en veelzijdige cultuur- en horecasector. Dankzij de uitgebreide steun van overheid en particulieren hebben we in Utrecht het mogelijke gedaan om de culturele instellingen door het dal heen te helpen. Onze sterke positie geeft ons een springplank naar de nieuwe tijd waarin cultuur, horeca en recreatie zullen bloeien als nooit tevoren. Met het Steunpakket cultuur- en erfgoedsector en de voor 2021 gereserveerde steun aan economie en werkgelegenheid, wil de provincie bijdragen aan de veerkracht die nodig is om de crisis achter ons te laten.

Jonge mensen uit vele windstreken volgen bij ROC Midden Nederland de entreeopleiding Assistent Horeca.

Een opleiding die een belangrijke stap vormt voor onder anderen nieuwkomers in onze samenleving.

Online leren koken is niet echt een optie.

Daarom blijde gezichten bij de eerste praktijkles die in juni weer mogelijk was.

Fijn om weer even van huis te zijn en te leren voor een vak.

Een vak dat kansen biedt in een samenleving die snakt naar een hapje en een drankje op een terrasje.

In het onderwijs is voortvarend gewerkt aan wat nog wel mogelijk is.

Bewonderenswaardig.

Een jaar geleden spraken we juist over de grenzen van de mogelijkheden.

De economie stond er blakend voor, maar de wereld – en onze samenleving – was bepaald niet zorgeloos.

Nog steeds niet.

De kloven tussen jong en oud, rijk en arm, hoog- en laagopgeleiden, gevestigden en nieuwkomers, economie en ecologie zijn dieper geworden.

De klimaat- en stikstofproblematiek zijn verschoven van ‘normale’ politieke problemen naar echte crises.

De woningnood neemt toe en duurzame mobiliteitsoplossingen in het drukke centrum van ons land zijn dringend gewenst, zowel nationaal als regionaal.

In de mooie maar kwetsbare schaarse Utrechtse ruimte is het passen en meten om alles een plek te geven.

Niet alles kan heette het rapport van de commissie Remkes, die aanbevelingen deed voor de aanpak van het stikstofprobleem.

Het bracht mij tot de rode draad in mijn nieuwjaarspeech van vorig jaar: *Blijf nieuwsgierig naar wat mogelijk is!*

Dit was niet bedoeld als een profetische uitspraak, maar meer een hartenkreet aan een samenleving die zich steeds vaker verliest in meningsverschillen en het elkaar de maat nemen.

89 Partijen hebben zich geregistreerd voor de Tweede Kamerverkiezingen op 17 maart.

Democratisch gezien is deze veelzijdigheid een grote rijkdom.

De samenleving laat zich in al zijn facetten horen!

Blijvende verdeeldheid na de verkiezingen kan echter ook een rem vormen op voortvarend overheidshandelen.

En gegeven de urgente maatschappelijke vraagstukken en de gevolgen van de crisis, is die voortvarendheid nu wel een must!

Let op: gesproken tekst geldt

De provincie Utrecht verwacht van het nieuwe parlement, hoe veelzijdig ook samengesteld, dat het eensgezind en eendrachtig met onze Provinciale Staten en Gedeputeerde Staten samenwerkt aan de behoeften en noden van onze inwoners.

Alle Utrechtse bestuurders staan daar klaar voor!

Hoe kom je een leeg gemeentehuis binnen?

Na enig geduld doet de burgemeester de deur open en excuseert zich: "Iedereen is thuis, ik ben hier helemaal alleen."

We zetten zelf koffie en delen heftige ervaringen over een onzekere samenleving, leed en verdriet, onrust en agressie.

Maar het gaat goed komen, de kapitein blijft op het schip!

De rol en inzet van onze 26 burgemeesters is onmisbaar gebleken.

Zij vormen met elkaar de solide basis van ons bestuur.

Ik ben daar trots op!

Kasteel Amerongen, de dag na de korte sluiting begin november.

Publiek mocht mondjesmaat weer naar binnen.

Eerst hadden de oudere vrijwilligers meewarig gekeken naar de komst van studenten die de rondleidingen door het prachtige kasteel van hen overnamen.

Maar die afstand was inmiddels omgeslagen in enthousiasme.

In deze bijzondere tijd van beperkingen vonden de generaties elkaar in de gedeelde passie voor mens en historie.

Een eigentijdse samenwerking die nu al vanzelfsprekend is.

Een innovatief bedrijf uit Houten dat lekkages in vacuümverpakkingen mechanisch weet op te sporen en zelf-ontwikkelde apparatuur over de hele wereld heeft staan, zette tijdens de eerste golf de grote stap naar online installatie en onderhoud.

De winst van de vele uitgespaarde vliegkilometers wordt nu in slimme ICT-toepassingen gestopt.

Klanten profiteren mee en de bespaarde kosten gaan voor een deel naar een duurzaamheidsfonds.

De ondernemer vertelde dat het wennen is, maar dat het niet meer continu in een vliegtuig zitten goed voelt.

Dat zijn bedrijf alle onderdelen door de Nederlandse maakindustrie laat produceren, geeft zekerheid.

Dat je je als horecaondernemer niet uit het veld moet laten slaan, is een les die je het beste kunt krijgen van Hans uit Bunnik.

Zijn afgebrande restaurant was net weer open toen COVID toesloeg.

Samen met zijn medewerkers realiseerde hij in korte tijd een afhaal-service voor maaltijden waarbij het water je in de mond loopt.

Geen uitdaging of bestelling is hem te groot.

Een oudere mevrouw uit De Hoef, die ik namens de ouderenbond ANBO belde, keek enorm uit naar het moment in het voorjaar dat ze, gevaccineerd en wel, er weer op uit zou kunnen trekken.

Tot die tijd let ze goed op zichzelf en geniet ze elke dag van het mooie uitzicht over de polder.

"Mij krijgen ze hier niet weg", zei ze kranig.

En ja, mensen van even verderop kwamen al sinds het voorjaar trouw de boodschappen brengen.

Mensen die ze nota bene nog niet kende.

Over haar veerkracht hoeven we ons geen zorgen te maken.

Let op: gesproken tekst geldt

Onze prachtige provincie Utrecht met zijn unieke centrale plek in het land, de sterke innovatieve economie, gezond stedelijk leven, de prachtige landschappen, de vitale agrarische sector, het knooppunt van 's lands verbindingen – deze provincie krijgt echt glans door de inwoners. In 2019 werd al vastgesteld dat Utrecht de provincie is waarin burens elkaar het makkelijkst de sleutel van hun huis geven om tijdens de vakantie de plantjes te verzorgen. En in het moeilijke jaar 2020 won Utrecht glansrijk de competitie van sportiefste provincie. Met Amersfoort als sportieve hotspot van het land!

In Schoonrewoerd bracht ik bij een montere oudere heer, namens de provincie, een pakket van *Support your locals*, met lekker voedsel uit onze eigen streek. De buurt was er, op gepaste afstand, voor uitgelopen. Hier zorgt men goed voor elkaar. Zowel met producten als met aandacht!

Deze Utrechtse samenleving toont solidariteit, inventiviteit, aanpassingsvermogen en mededogen. In de zorg wordt onvoorstelbaar hard gewerkt aan het bestrijden van de pandemie. GGD en teststraten vormen de ruggengraat. Op basis van kennis en met de menselijke maat paste deze organisatie zich razendsnel aan de nieuwe werkelijkheid aan. Wim, eigenaar van een evenementenbureau, stond mij volledig in het plastic verpakt te woord in de teststraat XL bij de Jaarbeurs. Zijn carrièreswitch van evenementenorganisator naar tester vatte hij samen met: "Ik heb altijd graag met mensen gewerkt. Het is zo leuk om kinderen op hun gemak te stellen!"

Verpleegkundige Tineke zuchtte diep bij de gedachte aan de komst van een tweede golf. Juist de bekendheid met de gevolgen en de enorme werkdruk maakten dat vooruitzicht zwaar. Het verpleeg- en verzorgingshuis Open Vensters in Ameide kon zijn uitnodigende naam geen eer doen. Continu is er bezorgdheid of het virus opnieuw toeslaat, en of er dan voldoende personeel is. Maar hoopvol was het voor bewoners en verzorgden wel dat bezoek nu mogelijk bleef. Ziek zijn is beroerd, eenzaamheid is beroerder. We doen hier wat mogelijk is en laten elkaar niet in de steek.

En dan de gepassioneerde medewerkers van het Prinses Máxima Centrum. De extra druk die de COVID-crisis op deze belangrijke organisatie legt, is enorm. Corona uit de buurt houden van kwetsbare patiënten en het gezond houden van het eigen personeel is een mega-opgave die boven op de normale werkzaamheden komt. Alle verloven zijn ingetrokken, maar ze hebben het ervoor over.

Met trots zien wij de Utrechtse kennisinstellingen, ziekenhuizen, zorginstellingen en bedrijven invulling geven aan wat wij eigenlijk al wisten: Utrecht staat voor veerkracht, veelzijdigheid en voortvarendheid! En dat is maar goed ook, gezien onze grote uitdagingen op het gebied van woningbouw, mobiliteit, energietransitie, klimaatadaptatie, natuurherstel, vitalisering van het platteland en gezondheid.

Uitdagingen die overigens niet beperkt blijven tot onze provincie. In het Utrechts Aanbod biedt de brede Utrechtse regio het nieuwe kabinet partnerschappen aan om vanuit het centrum van ons land gezamenlijk te werken aan de nationale opgaven.

Let op: gesproken tekst geldt

Namens de Utrechtse samenleving stellen wij hoge eisen aan het nieuwe kabinetsbeleid en de bereidheid tot samenwerking.

Maar we hebben als regio ook veel te bieden.

Juist de veerkracht, veelzijdigheid en voortvarendheid die ons kenmerkt, is nodig om als land uit de crisis te komen.

De kracht van het Utrechts Aanbod zit in een sterke innovatieve economie die zich richt op gezondheid en duurzaamheid.

Maar ook in samenwerking over de grenzen heen.

De regio Foodvalley, Groene Hart-Utrecht West, Regio Amersfoort, Gooi- en Vechtstreek, de steden Amersfoort, Hilversum en Utrecht en alle andere gemeenten – ze werken samen met kennisinstellingen, bedrijfsleven en maatschappelijke organisaties aan de toekomst.

Nederland kan niet om het veerkrachtige Utrecht heen!

Nederland heeft het Utrechts Aanbod nodig!

Aan het eind van onze wandeling door de Kaapse Bossen vertelde Lex met een grote glimlach: “Ik word in januari vader.”

Voor hem kan het nieuwe jaar nu al niet meer stuk!

Met 12 prachtige Utrechters als mijn getuigen wens ik u allen een veerkrachtig, veelzijdig en voortvarend 2021!
